

VSRH Revt 243/2011-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Revt 243/2011-2

Datum odluke: 27.05.2015

Vrsta odluke: Rješenje

Vrsta predmeta: Građanski - revizija

Odjel: GRAĐANSKI ODJEL

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revt 243/11-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Jadranka Juga predsjednika vijeća, Davorke Lukanović-Ivanišević članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, Đure Sesse člana vijeća, Mirjane Magud članice vijeća i Željka Šarića člana vijeća u pravnoj stvari tužitelja S. d.d. u stečaju, V., zastupanog po punomoćniku M. V., odvjetniku u S., uz sudjelovanje umješača na strani tužitelja 1. N. S. d.o.o. u stečaju Z. i 2. B. d.o.o. Z., zastupanog po punomoćniku T. M., odvjetniku u Z., protiv tuženika 1. Republike Hrvatske zastupane po Županijskom državnom odvjetništvu u Splitu i 2. Grada S. zastupanog po punomoćniku I. D., odvjetniku u S., radi utvrđenja prava vlasništva, rješavajući revizije tužitelja i oba umješača na strani tužitelja izjavljenih protiv pravomoćne presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-1669/09-3 od 8. veljače 2011. kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Splitu broj P-621/06 od 15. prosinca 2008., u sjednici održanoj 27. svibnja 2015.,

riješio je:

I. Prihvaća se revizija tužitelja za pitanje pod 1) i revizija umješača na strani tužitelja N. S. d.o.o. u stečaju u odnosu na pitanja od 1) do 3) te se ukidaju presuda Trgovačkog suda u Splitu broj P-621/06 od 15. prosinca 2008. i presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-1669/09-3 od 8. veljače 2011. i predmet vraća sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

II. Revizija tužitelja u odnosu na pitanje pod 2) i umješača N. S. d.o.o. u stečaju u odnosu na pitanje pod 4) te revizija umješača na strani tužitelja B. d.o.o. iz Z., odbacuju se kao nedopuštene.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja u toč. I. izreke odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da se tužitelj utvrdi kao isključivi vlasnik zemljišta označenog kao čest. zem. 6953/1 neplodno, 4121 m², čest. zem. 6953/2 zgrada, 874 m², čest. zem. 6953/3 zgrada, 238 m², čest. zem. 6953/4 zgrada, 125 m², čest. zem. 6953/5 zgrada, 57 m² i čest. zem. 6953/6 zgrada, 77 m², sve u k.o. S., pa da su tuženici dužni u roku od 8 dana izdati tužitelju tabularnu ispravu radi uknjižbe prava vlasništva uz prethodno brisanje toga prava s imena tuženika jer da će u protivnom takvu ispravu zamijeniti ova presuda uz istovremeno brisanje prava vlasništva sa Grada S.

U toč. II. izreke naloženo je tužitelju naknaditi prvotuženiku parnični trošak u iznosu 10.500,00 kn, a drugotuženiku Gradu S. iznos od 13.725,00 kn.

Presudom suda drugog stupnja odbijene su žalbe kao neosnovane pa je gore navedena presuda suda prvog stupnja potvrđena, a odbijen je drugotuženikov zahtjev za naknadu troškova odgovora na žalbu.

Protiv navedene presude suda drugog stupnja reviziju podnose tužitelj te umješaci na strani tužitelja N. S. d.o.o. u stečaju i B. d.o.o. iz Z.

Tužitelj i umješac na strani tužitelja N. S. d.o.o. u stečaju podnose reviziju pozivom na odredbu iz čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08 i 123/08 - dalje: ZPP) predlažu da se revizije prihvate i nižestupanjske presude ukinu te predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, odnosno umješac na strani tužitelja N. S. d.o.o. u stečaju predlaže i preinačenje pobijane presude uz prihvaćanje tužbenog zahtjeva.

Umješac na strani tužitelja B. d.o.o. iz Z. podnosi reviziju pozivom na odredbu iz čl. 382. st. 1. ZPP zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava te zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja pa predlaže da se nižestupanjske presude ukinu i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju drugotuženik Grad S. se svim revizijama usprotivio smatrajući ih nedopuštenima pa je predložio da se one odbace tražeći trošak odgovora na reviziju.

Revizija tužitelja u odnosu na pitanje pod 1) je osnovana, do je u odnosu na pitanje pod 2) nedopuštena.

Revizija umjешaca na strani tužitelja N. S. d.o.o. u stečaju za pitanja od 1) do 3) je osnovana, a u odnosu na pitanje pod 4) je nedopuštena.

Revizija umjешaca na strani tužitelja B. d.o.o. iz Z. je nedopuštena.

U odnosu na reviziju umjешaca B. d.o.o. iz Z.:

Odredbom iz čl. 91. a ZPP propisano je da stranka može podnijeti reviziju preko opunomoćenika koji je odvjetnik. Iznimno od toga stranka može sama podnijeti reviziju ako ima položeni pravosudni ispit odnosno za nju može reviziju podnijeti kao opunomoćenik osoba koja ju je prema odredbama ovoga ili kojega drugog zakona ovlaštena zastupati u tom svojstvu iako nije odvjetnik - ako ima položen pravosudni ispit. Stranka odnosno njezin opunomoćenik dužni su uz reviziju priložiti izvornik ili presliku potvrde o položenom pravosudnom ispitu, ako takva potvrda u izvorniku ili preslici već prije nije podnesena sudu u istom postupku.

Umješac na strani tužitelja B. d.o.o. iz Z. tijekom postupka, a niti uz reviziju, nije podnio potvrdu o položenom pravosudnom ispitu za direktora ove pravne osobe A. Č. koja je potpisana na reviziji. Zbog toga je podnesena revizija tog umjешaca nedopuštena pa ju je ovaj sud odbacio pozivom na odredbu iz čl. 392. st. 1. ZPP.

U odnosu na reviziju tužitelja i umjешaca N. S. d.o.o. u stečaju:

U reviziji tužitelj postavlja slijedeća pravna pitanja:

- 1) "Može li se na nekretnini koja je u zemljišnoj knjizi upisana kao javno dobro steći stvarno pravo ako je ona faktično izgubila to svojstvo?";
- 2) "Procesno pitanje, a riječ je o tome da drugostupanjski sud nije u smislu odredbe iz čl. 375. st. 1. ZPP-a cijenio sve žalbene navode tužitelja."

Kao razloge važnosti navodi da se pravna stajališta iz pobijane presude ne podudaraju sa pravnim shvaćanjem iz

presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-537/99 od 26. rujna 2002.

U reviziji umješač na strani tužitelja N. S. d.o.o. u stečaju postavlja slijedeća pitanja:

- 1) Je li za prestanak svojstva javnog dobra potrebno konstitutivno rješenje tijela lokalne i područne jedinice samouprave, ili takvo svojstvo nekretnine može prestati neovisno o odluci suda ili upravnog tijela ili tijela jedinice lokalne i područne samouprave?
- 2) Je li moguće da nekretnina, usprkos tome što je u zemljišnim knjigama označena kao javno dobro, nije javno dobro te može li takva nekretnina biti objekt stjecanja stvarnih prava?
- 3) Pod kojim uvjetima je moguće stjecanje vlasništva na nekretnini koja je upisana kao javno dobro?
- 4) Je li pravomoćna i konačna odluka Hrvatskog fonda za privatizaciju o procjeni nekretnine u vrijednosti društvenog kapitala osnov za stjecanje vlasništva i može li se takva odluka zanemariti?

Valja reći da se postavljena pitanja umješača od 1) do 3) u osnovi svode na isto pitanje koje je pod 1) u svojoj reviziji postavio tužitelj, zbog čega se odgovor na njih daje kroz daljnji slijed obrazloženja.

U odnosu na pitanje pod 2) iz revizije tužitelja valja navesti da puko pozivanje tužitelja na neku od bitnih povreda odredaba ZPP-a, pa tako i na odredbu iz čl. 375. (u svezi s čl. 354. st. 1.) ZPP-a, nije samo po sebi pitanje od važnosti koje ima u vidu odredba iz čl. 382. st. 2. ZPP-a, zbog kojeg bi izvanredna revizija bila dopuštena.

U odnosu na pitanje pod 4) iz revizije umješača valja reći da nižestupanjski sudovi odluku nisu utemeljili na zaključku da bi (ili ne) procjena prijeporne nekretnine u vrijednost društvenog kapitala temeljem odluke Hrvatskog fonda za privatizaciju bila osnova za stjecanje vlasništva u pretvorbi. Stoga takvo pitanje nije od važnosti za jedinstvo u primjeni prava i ravnopravnosti građana jer se na njemu pobijana odluka ne temelji.

Stoga je reviziju tužitelja za pitanje pod 2) i reviziju umješača za pitanje pod 4) valjalo odbaciti pozivom na odredbu iz članka 392. stavak 3. ZPP-a.

S tim u svezi je revizijski sud ispitao pobijanu presudu sukladno odredbi iz čl. 392.a st. 2. ZPP samo u dijelu kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koja su važna za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana zbog kojih su podnesena, a to je pitanje pod 1) iz revizije tužitelja i u ukupnosti pitanja od 1) do 3) iz revizije umješača N. S. d.o.o. u stečaju.

U postupku suda u prvog stupnja je utvrđeno, a od tih je utvrđenja pošao i sud drugog stupnja:

- da je nekretnina čest. zem. 6953 k.o. S. površine 4121 m² označena kao neplodno i zgrada površine 1371 m² bila upisana u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Splitu kao javno dobro,
- da je ova nekretnina parcelirana i kao takva upisana pod oznakama čest. zem. 6953/1,2,3,4,5 i 6 u zk. ul. 5254 k.o. S.,
- da je 11. svibnja 2001. doneseno rješenje Grada S. o izmjeni statusa zemljišta u k.o. S. i to baš za prije označene nekretnine na način da se navedene nekretnine izuzimaju iz opće upotrebe i gube značaj javnog dobra s time da će se izvršiti upis prava vlasništva u korist Grada S., koji je uslijedio temeljem rješenja Općinskog suda u Splitu broj Z-7614/01 od 7. studenog 2001. uz prethodno uknjižbu brisanja javnog dobra,
- da se prednik tužitelja i tužitelj nalazi u posjedu predmetnih nekretnina neprekidno od 1973. na temelju odobrenja za građenje Općine Split od 15. svibnja 1973., 10. srpnja 1973. i 7. prosinca 1973. radi izgradnje objekata radi obavljanja registrirane djelatnosti prednika tužitelja odnosno tužitelja,
- da se sve navedene nekretnine nalaze unutar tvorničkog kruga tužitelja te da su u cijelosti privedene svrsi obavljanja gospodarske djelatnosti tužitelja i to tako da na čest. zem. 6953/2 se nalazi dio poslovne zgrade tužitelja, na nekretnini oznake čest. zem. 6953/3 je izgrađena kotlovnica za ranije obavljanje djelatnosti tužitelja, na nekretnini čest. zem. 6953/4 je izgrađena kompresorska stanica u kojoj se nalaze kompresori za komprimiranje zraka, na čest. zem. 6953/5 je izgrađena pumpna stanica za mazut, na nekretnini čest. zem. 6953/6 je izgrađeno skladište azbesta i to sjeveroistočni dio skladišta azbesta i na nekretnini čest. zem. 6953/1 je u većem dijelu betonirao

dvorište koje služi za skladište gotovih proizvoda tužitelja sa manjim dijelom zelene površine kao i raznim instaliranim uređajima i opremom u funkciji obavljanja djelatnosti tužitelja, osim dijela predmetne nekretnine u površini od 325 m² koja se nalazi izvan poslovnog kruga tužitelja,
- da su predmetne nekretnine ušle u temeljni kapital prednika tužitelja društvenog poduzeća S. s.p.o. V. u postupku pretvorbe klasa: UP/I-943-01/03-02/93 ur.broj: 563-03-02/04-2003-5 od 2. rujna 2003.

Sporno je u ovome postupku je li tužitelj mogao steći vlasništvo na predmetnim nekretninama iako su bile upisane kao javno dobro i to dosjelošću.

Prvostupanjski sud smatra neosnovanim tužbeni zahtjev, a takav zaključak potvrđuje svojom odlukom i drugostupanjski sud uz stajalište jer da tužitelj budući da su nekretnine bile upisane sve do 11. svibnja 2001. kao javno dobro nije mogao steći nikakva stvarna prava na predmetnim nekretninama odnosno pravo raspolaganja ili korištenja koje bi moglo biti pretpostavkom stjecanja prava vlasništva nakon provedenog postupka pretvorbe prednika tužitelja sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća.

Takvo pravno stajalište prihvaća i drugostupanjski sud jer smatra da se prema odredbi čl. 24. i čl. 28. Zakona o osnovnim vlasničkopравnim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91 - dalje: ZOVO) vlasništvo moglo steći građenjem odnosno dosjelošću samo na zemljištu na kojem drugi ima pravo vlasništva a ne i na zemljištu upisanog statusa javnog dobra kao što je to bila predmetna zem. čest. 6953 k.o. S. da se na zemljištu sa statusom javnog dobra nije moglo stjecati vlasništvo niti nakon stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06 - dalje: ZV) proizlazi temeljem odredbe čl. 35. st. 4. u svezi s čl. 3. st. 2. ZV. Za sada se ne može prihvatiti takav zaključak nižestupanjskih sudova.

Naime okolnost što je određena nekretnina upisana u zemljišnoj knjizi kao javno dobro ne mora značiti da se doista radi o takvom statusu nekretnine ako se takva nekretnina faktično ne koristi kao dobro u uporabi. Stoga je moguće, a slijedom korištenja nekretnine u javnom dobru, da takva nekretnina izgubi svojstvo javnog dobra pa može biti predmetom stjecanja prava vlasništva.

Iz utvrđenja pred nižestupanjskim sudom proizlazi bi da za takav zaključak postoje pretpostavke, no slijedom utvrđenja da se dio nekretnine u površini od 325 m² nalazi izvan poslovnog kruga tužitelja valja ocijeniti je li predmetna nekretnina, odnosno nekretnine nastale njenom parcelacijom, u cijelosti izgubila svojstvo javnog dobra ili samo djelomično o čemu će onda ovisiti zaključak je li tužitelj ostvario sve pretpostavke za stjecanje vlasništva na predmetnim nekretninama u cijelosti ili samo djelomično.

Kako je pobijana odluka u suprotnosti sa stajalištem zauzetim u rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-537/99 od 26. rujna 2002., to je valjalo revizije prihvatiti i nižestupanjske presude ukinuti te predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje pozivom na odredbu iz čl. 395. st. 2. ZPP.

Zagreb, 27. svibnja 2015.

Predsjednik vijeća:
dr. sc. Jadranko Jug, v.r.